

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Roberto Bellarmini Politani, Societatis Iesu, S. R. E.
Cardinalis, Institutiones linguæ Hebraicæ**

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

[Genf], 1619

De punctis, quæ locum obtinent vocalium. 2.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69647](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69647)

*De Punctis, quæ Vocalium loco sunt
apud Hebræos.*

ETERES Hebræi, quod nullas haberent propriè vocales literas, utebantur interdum earum loco quatuor consonantibus, videlicet, א Aleph, ה He, ו Vau, י Iod. & quidem per Aleph, & He, exprimebant a, & interdum alias vocales: per Vau, o, & u: per Iod, e, & i.

Appendix.

Erat autem difficillimus harum vocalium vsus, tribus potissimum de causis: primum enim eadem literæ interdum fungebantur munere suo, id est, consonantium, interdum alieno, id est, vocalium: nec facile diiudicari poterat quando vno officio, quando altero fungerentur. Deinde quum eadem litera diuersarum vocalium locum obtinere posset, vt jod, e, & i, vau, o, & u, quis facile diuinaret, hujusne, an illius po-

tius

eius locum obtineret. *Accedebat postremo, quod sæpe nulla harum quatuor litterarum expresse in vocibus Hebraicis habebatur, sed subintelligenda erat. Itaque magis usu loquentium, quam præceptis, ratio legendi, vel pronunciandi, apud Hebræos olim conseruabatur: quod non obscure indicat B. Hieronibus in epist. 126. quæ est ad Euagrium.*

Posteriores Hebræi, tum ad minuendam difficultatem, tum etiam ne paulatim scientia linguæ Hebræicæ penitus interiret, quæ ipsi traditione majorum, & usu, didicerant, ad artem reuocare conati sunt, certis quibusdam excogitatis punctis, quæ ubiq; locum Vocalium obtinerent.

Appendix.

*Punctorum
usus quâdo
apud Hebr.
cepit.*

Quamquam non est omnino exploratum, quo primùm tempore ejusmodi puncta literis Hebraicis addita fuerint: atque adeò nonnulli contendunt, Biblia ab ipso Moysè, aut certè ab alio quopiã præstanti diuinæ

diuinae legis Doctore, ante Christi aduentum punctis fuisse; accentibusq; distincta: tamen probabilis est sententia Heliae Leuitae Germani, qui in Praefatione Masoreth affirmat, id factum esse apud Tiberiadem Palaestinae anno 436. ab euersione templi, id est, anno salutis nostrae 476.

Sunt igitur puncta decem, quae à Grammaticis dicuntur נקודות necudot, vel ניקוח thenunghoth, pro longis Vocalibus quinque, & quinque pro breuibus: quorum characteres, potestatem, nomina, & significationes, subiecta tabella indicabit. Alia enim tria sunt praeterea puncta breuissima, siue semipuncta, de quibus in sequenti capite.

Tabula punctorum vocalium.

Fig.	Potestas.	Nomen.	Significatio.
◌	a, longum	camets	Dicitur a verbo
		◌◌◌	◌◌◌ Camats, quod est colligere, quia collecto

Figur.	Potestas.	Nomen.	Significatio.
			lecto ore obscure pronun- ciatur, sono quo- dam medio inter a, & o.
-	a, breue	Patach פתח	Dicitur à verbo פתח Patach, quod est aperire, quia a- perto ore clarissime pronunciatur, plane ut a, Latinum.
..	e, longum	Tfere צירי	A verbo צור tfur, quod est coarctare: quia proferri debet obscure, ut e Italicū in vocibus, pena, & penna.
::	e, breue	Segol סגול	A nomine Cal- daeo סגול Segulla, quod botrum signifi- cat, quia eius for- mam imitari vide- tur: profertur autem

Fig.

Figura	Potestas.	Nomen.	Significatio.
			clare, vt e, <i>Latinum</i> in voce penna.
	i, longum	Chiric gadol חיריק גדול	Chiric magnum, à sono quem edit, no- men accepisse vide- tur.
	i, breue	Chiric ca- ton חיריק קטון	Chiric paruum, similiter à sono no- men accepit.
	o, longum	Cholem חולם	A sono, quem ef- ficat priore syllaba, nomen habet.
	o, breue	Camets Chateph קמץ חטף Sciurec שורק	Camets raptum, nam חטף chataph rapere significat. A sono quem edit priore syllaba: pro- fertur autem vt u magnum Italicum & Germanicum.
	u, longum		
	u, breue	Kibbuts קבץ	A verbo קבץ ka- bats, quod est cōgre- gare

*gare: quia labiis collectis effertur, ut u Cal-
licum.*

*Quo pacto litera cum punctis syllabam ef-
ficiant, subjecta exempla docebunt.*

va	va	ve	ve	vi	vi	vo	vo	vu	vu
ב	ב	ב	ב	ב	ב	ב	ב	ב	ב
da	da	de	de	di	di	do	do	du	du
ה	ה	ה	ה	ה	ה	ה	ה	ה	ה
ha	ha	he	he	hi	hi	ho	ho	hu	hu
ה	ה	ה	ה	ה	ה	ה	ה	ה	ה

Ⓞ *Sexuationes.*

1 **O**Mnia puncta subscribuntur literis consonantibus, exceptis Chiric magno Cholē, & Schiurec, quæ ad latus, vel suprâ, scribi debent.

2 Cholem dupliciter notatur, vno modo cum litera Vau, quæ neque hîc, neque in Schiurec pronunciat, ut infrâ dicetur. Altero modo sine Vau: & tunc punctum notatur supra consonantem, cum qua facit syllabam non in medio, sed ad latus
fini-

sinistrum hoc modo, הַרְה, vt distinguatur ab accentu Reuiang, de quo infra dicemus.

Appendix.

Atque hinc fit, vt compendij causa vnum atque idem punctum dextrum literæ *v* non tantum sonet *sc*, sed etiam sæpè pro *cholem* proximè precedentis literæ sumatur מִשֶׁה, Mosce, Moyses, pro מִשֶׁה, יֹשֵׁב pro יֹשֵׁב, Ioscev, sedens.

3 Camets chateph, quod & camets chatuph, seu chateph camets, appellatur, hoc est camets raptum, sæpissimè scribitur sine illis duobus punctis additis ad Camets, ita vt figura non distinguatur à Camets longa vocali. Vt ergo possit intelligi, quando eiusmodi punctum sit Camets, & quando Camets chatuph, hæ regulæ obseruandæ sunt. Prima, si nullum habeat accentum rhetoricum, & mox sequatur Sceua, aut Dages, non est Camets, sed Camets

B chat

chatuph, vt חכמה *chochma*, *sapientia*, non *chachma*, כלו *collu*, *finita sunt*, non *callu*, Accentus tamen rhetoricus sæpè intelligendus est, quamuis non exprimatur. Secunda, si sequatur accentus Maccaph, & proximè non præcedat א aut ה, illud est Camets chatuph, vt כל-ארץ *col erets*, *omnis terra non cal erets*.

Appendix.

Tertia, in finibus verborum, siquidem accentus præcedat, est etiam Camets chatuph, vt ויקם *vaijacom*, & surrexit, non *vaijacam*.

Appendix.

Aliàs semper est camets. Porrò quid sit accentus rhetoricus, quid scena, daghes, & machaph, paulò infrà suis locis dicitur: quia tamen interdum euphonia causa excidit daghes ex litera, quæ proximè sequitur post camets chatuph, ita vt putari possit camets longum id, quod re vera est camets chatuph: idcirco tunc, etiam in libris correct

rect

rectissimis, scribitur camers, chatuph cum duobus punctis expresse additis ad dexteram ipsius camers, hoc modo, .

4 Obserua in pronunciatione literarum cum suis punctis, prius sonare & audiri debere literam, quam punctum literæ subiectum: non enim dicimus $\text{א} \text{א}$, sed א : excipiuntur tamē duæ literæ gutturales, ח , & ע , quando in fine dictionis existentes sub se habent Patach: tunc enim prius proferri debet punctum, quam litera. Itaque dicemus $\text{ע} \text{ו} \text{ו}$, Iehoschiuangh, non Iehoschiungha $\text{ח} \text{ו} \text{ו}$ Maschiach, non Maschicha.

Literā in pronunciatione prius sonat quam punctum subiectum:

Obseruanda singularis pronunciatio literarum ח & ע :

Appendix.

Hujus exceptionis ratio est, quia eiusmodi patach non est de essentia illorum nominum, neque additur ad syllabas multiplicandas, sed solum ut litera illa ex gutture pronunciarī possint, siquidem integrā nomina sunt, in exemplis allatis, $\text{ע} \text{ו} \text{ו}$ $\text{ח} \text{ו} \text{ו}$: experientia autem docet, non posse

B z in

in his nominibus ex gutture pronunciari ultimas literas. Quod item accidit in omnibus similibus, ubi hæc literæ ultimum locum occupant, nisi præcedat camets, aut patach. Quotiescunque igitur istas literas in fine dictionis existentes, non præcessit camets, aut patach, necessario additur patach sub istis literis, ut ritè proferri possint: quod idcirco dici solet patach suffuratum, seu patach necessuatis.

Patach suffuratum.

¶, quū punctum in vētre habet quomodo pronūcietur

¶ Quod autem diximus de literis ¶, & y, habet etiam locum in litera ¶, quando punctum habet in ventre, ut patet in isto nomine אלה, Deus: dicimus enim eloah, non eloha.

CAPVT III.

De Semipunctis.

Punctaria, quæ vices gerunt breuissimarum vocalium.

PRæter illa decem puncta, quæ locum obtinent vocalium tum longarum, tum breuium, sunt alia tria puncta, quæ breuissimarum vocalium vices gerant: